

گفت‌وگوی استراتژیک با قطر گشایشی برای پایان دادن به شکاف در خلیج

به قلم سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrswn-0/)

۱۱ سپتامبر ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/qatar-strategic-dialogue-offers-opening-end-gulf-rift

العربية (/ar/policy-analysis/alhwar-alastratyjy-m-qtr-ywfwr-frst-lanha-alkhlaif-alkhlyjy/)

درباره نویسنده

سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrswn-0/)

تحلیل کوتاه

همزمانی نشست واشنگتن بین ایالات متحده و قطر با مراسم رسمی امضای توافقنامه عادی‌سازی روابط بین اسرائیل و امارات متحده عربی فرصتی بی‌نظیر برای حل اختلاف بین متحدان آمریکا ایجاد می‌کند

سومین گفت‌وگوی استراتژیک میان ایالات متحده و قطر قرار است در روزهای ۱۴ و ۱۵ سپتامبر در واشنگتن برگزار شود. انتظار می‌رود که رهبری طرف قطری با شیخ محمد بن عبدالرحمن الثانی باشد که معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه قطر است. همتای او مایک پمپئو وزیر امور خارجه نیز احتمالاً در راس یک هیئت آمریکایی در روزهای ۱۱ و ۱۲ سپتامبر برای آغاز کنفرانس صلح افغانستان در دوحه پایتخت قطر خواهد بود.

گفت‌وگوهای دو طرف در روز ۱۵ سپتامبر همزمان است با مراسم امضای توافقنامه‌ای در کاخ سفید که به میزبانی رئیس‌جمهور ترامپ بین بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل و شیخ عبدالله بن زاید آل نهیان وزیر امور خارجه امارات برگزار می‌شود. حضور همزمان نمایندگان کشورهای امارات و قطر در واشنگتن که مسئولیت‌های وزارتی برابر دارند می‌تواند مقامات ایالات متحده را ترغیب کند تا برای پایان دادن به اختلاف سه‌ساله بین دو کشور متوسل به فشارهای دیپلماتیک شود.

عربستان سعودی امارات بحرین و مصر روابط تجاری خود را در سال ۲۰۱۷ با قطر قطع کردند و ظاهراً این کار به خاطر کلافه شدن از حمایت دوحه از تروریسم و ایران صورت گرفت. اگرچه از این گروه با عنوان «تحت رهبری سعودی» یاد می‌شود اما تداوم این دعوا احتمالاً ریشه در خصومت‌های شخصی برادر بزرگتر شیخ عبدالله یعنی محمد بن زاید ولیعهد ابوظبی با قطر دارد.

دیپلماسی ایالات متحده که عمدتاً نگران تهدید منطقه‌ای ایران است نارضایتی قابل توجهی در مورد این شکاف نشان داده است. به‌ویژه به این دلیل که قطر میزبان ۱۰ هزار پرسنل نظامی آمریکایی است که عمدتاً در العُدید بزرگترین پایگاه هوایی ایالات متحده در منطقه مستقرند. به رغم اظهارنظرهای اولیه رئیس‌جمهور ترامپ در سال ۲۰۱۷ که ظاهراً به نفع ریاض و ابوظبی موضع‌گیری کرد واشنگتن طی چند هفته به موضع بی‌طرفانه‌تری روی آورد. ظاهراً به این خاطر که به دلایل اعلام‌شده برای قطع روابط دیپلماتیک با قطر تردید پیدا کرد.

اولین گفت‌وگوی استراتژیک آمریکا با قطر در ژانویه ۲۰۱۸ به میزبانی مشترک رکس تیلسون وزیر امور خارجه وقت و جیم ماتیس وزیر دفاع آمریکا در واشنگتن برگزار شد. دو ماه بعد تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر با ترامپ در اتاق بیضی شکل کاخ سفید ملاقات کرد تا

بر سر معامله سی و شش فروند جنگنده اف-۱۵ با آمریکا توافق کنند. در گفت‌وگوی دوم که در ژانویه ۲۰۱۹ در دوحه صورت گرفت پمپئو به «روابط دوجانبه قوی» اشاره کرد.

به نظر می‌رسد پایان دادن به این اختلاف اولویت مهم دولت آمریکا باشد. رئیس‌جمهور ترامپ در ششم سپتامبر به صورت تلفنی با ملک سلمان صحبت کرد و «از عربستان سعودی خواست که برای حل این شکاف با سایر کشورهای حوزه خلیج فارس مذاکره کند». دیوید شنکر دستیار وزیر امور خارجه آمریکا پس از بازدید از قطر در ماه سپتامبر گفت: «تغییری بنیادی رخ نداده [...] اما در مذاکرات ما اندکی انعطاف‌پذیری بیشتر می‌بینیم». شنکر همچنین از «انتظارات بالا برای یک گفت‌وگوی سازنده» سخن گفت و اشاره کرد که درباره «همکاری عالی بین دو کشور در زمینه مبارزه با تروریسم» [با مقامات قطری] صحبت کرده است.

در عرصه عمومی این شکاف مثل همیشه بزرگ به نظر می‌رسد چرا که وبسایت‌های عربستان سعودی و امارات مرتباً داستان‌هایی درباره ادعای پیمان شکنی منطقه‌ای قطر منتشر می‌کنند. قطر نیز به رسانه‌های اخلاص خود اجازه داده تا از توافقنامه مربوط به عادی‌سازی روابط بین امارات و اسرائیل انتقاد کنند. هرچند دوحه روابط رسمی محرمانه ولی نزدیک خود را با اورشلیم حفظ کرده و با کمک مالی به غیرنظامیان فلسطینی و میانجیگری در زمینه برقراری آتش‌بس سعی دارد تنش میان اسرائیل و حماس در غزه را کاهش دهد (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/qatars-architect-of-a-new-life-for-gazans>).

رویدادهای تقریباً همزمان در واشنگتن از یک سو گشایشی برای حذف یکی از دردهای موجود است و از دیگر سو موفقیت تلاش‌های دیپلماتیک را در عرصه‌ای دیگر ارج می‌نهد. اولویت ایالات متحده باید بازسازی وحدت منطقه‌ای برای مقابله با نیت‌های بدخواهانه ایران باشد.

*سایمون هندرسون هموند بیکر و مدیر برنامه سیاست خلیج و انرژی در انستیتو واشنگتن است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲

Farzin Nadimi

([policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology))

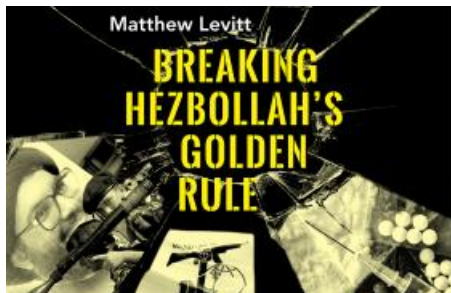
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayyl/) روابط عرب و اسرائیل (fa/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/) عرب و اسلام سیاسی

(/policy-analysis/fraynd-slh/) فرایند صلح (fa/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhy/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

REGIONS & COUNTRIES

(/policy-analysis/khawrmyanh/) خاورمیانه (fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل

(/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس